

PRESUDA SUDA

26. studenoga 1975.

U predmetu C-73/74,

**GROUPEMENT DES FABRICANTS DE PAPIERS PEINTS DE BELGIQUE,
BRUXELLES,**

SC USINES PETERS-LACROIX SA, BRUXELLES,

LES PAPETERIES DE GENVAL SA, GENVAL,

ÉTABLISSEMENTS VANDERBORGHT FRÈRES SA, BRUXELLES,

PAPIERS PEINTS BREPOLS SA, TURNHOUT,

svi uz asistenciju Marcela Grégoirea, odvjetnika na Cour d'appel u Bruxellesu (Žalbeni sud, Belgija) i, što se tiče posljednjeg tužitelja, uz asistenciju Guya Schransa, odvjetnika na Sudu u Gentu (Belgija) s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u uredu Tonyja Bievera, 83, Boulevard Grande-Duchesse-Charlotte,

tužitelji,

protiv

KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA koju zastupaju njezini pravni savjetnici Jean-Pierre Dubois i Dieter Oldekop, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg kod njezinog pravnog savjetnika Marija Cervina, zgrada CFL, Place de la Gare,

tuženika,

i

JEAN-MARIE PEXA, kojeg zastupa Louis van Brunnen, odvjetnik na Cour d'appel u Bruxellesu (Žalbeni sud) s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, u uredu Paula Beghina, odvjetnika, 9, Avenue de la Gare ,

intervenijenta,

o poništenju Odluke Komisije od 23. srpnja 1974. o primjeni članka 85. Ugovora o EEZ-u.

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, H. Kutscher, predsjednik vijeća, A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart i A. O'Keefe, suci,

nezavisni odvjetnik: A. Trabucchi,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Tužbom podnesenom 30. rujna 1974. Tajništvu Suda, Groupement des fabricants des papiers peints de Belgique i njezini članovi zatražili su poništenje Odluke od 23. srpnja 1974. (SL 1974., L 237, str. 3.) kojom je Komisija utvrdila nespojivost niza sporazuma i odluka Grupacije s člankom 85. stavkom 1. Ugovora o EEZ-u, odbila zahtjev za izuzeće, naložila članovima Grupacije da odmah uklone utvrđene povrede i članovima Grupacije izrekla novčane kazne zbog njihove zajedničke odluke o obustavi isporuka gospodinu Pexu.

Predmet tužbe

- 2 Na javnoj raspravi članovi Grupacije izjavili su da odustaju od osporavanja odluke Komisije „od dana kada je donesena i ubuduće, u dijelu u kojoj zabranjuje sporazume koji nameću obvezu poštovanja i isticanja utvrđenih cijena” i sporazume „koji zabranjuju isticanje nižih cijena ili popusta u odnosu na utvrđene ili preporučene cijene”.
- 3 Grupacija je precizirala da i dalje osporava zakonitost odluke u prethodnom vremenu, ne zbog toga da bi se tražilo da se ona poništi u cijelosti nego da se pokaže da obustava isporuka gospodinu Pexu ne potpada pod zabranu iz članka 85. stavka 1. i da se stoga odluka Komisije kojom se izriču novčane kazne zbog te obustave treba poništiti.
- 4 Podredno, članovi Grupacije smatraju da su novčane kazne bile previsoke te da bi ih Sud, koji ima neograničenu nadležnost, trebao smanjiti.
- 5 Tužitelji su istaknuli tužbene razloge koji se odnose na povredu odredaba Ugovora i nepostojanje obrazloženja.

Meritum

Narušavanje tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu

- 6 Tužitelji smatraju da je u točki II, c 3. odluke pogrešno utvrđeno da su oni za trgovce zidnih tapeta utvrdili preprodajne cijene.
- 7 Međutim, oni ne poriču da su trgovci na malo koji svoje isporuke dobivaju izravno od Grupacije ili posredstvom trgovaca, obvezni istaknuti cjenik koji su zajednički utvrdili članovi Grupacije i da ne smiju javno objaviti popust na te cijene.
- 8 Tužitelji smatraju da je riječ samo o zabrani objave popusta, jer su trgovci na malo slobodni, u određenim slučajevima, pa i redovito, odobriti popuste uz uvjet da ih javno ne objavljuju.
- 9 Članak 85. stavak 1. Ugovora izričito utvrđuje nespojivim sa zajedničkim tržištem zabranjene sporazume kojima se „neposredno ili posredno utvrđuju cijene [...] prodajne cijene ili drugi trgovinski uvjeti”.
- 10 Ako je očito da sustav utvrđenih prodajnih cijena nije u skladu s tom odredbom, isto je tako i sa sustavom referentnih cijena sa zabranom objave popusta na te cijene.
- 11 Stoga nije važno utvrditi je li se u odluci pogrešno smatralo da su članovi Grupacije primijenili sustav utvrđenih cijena za preprodaju.
- 12 Nadalje, nesporno je da sporazum među članovima Grupacije, koja okuplja četiri od pet belgijskih proizvođača zidnih tapeta, u Belgiji isključuje svaku konkurenciju prodajnih cijena za tapete koje prodaju pod zajedničkim žigom „Decorgroup”.
- 13 Osim neposrednog ili posrednog utvrđivanja cijena, zabranjen sporazum na koji se odnosi sporna odluka uključuje niz ograničavajućih odredaba o ostalim trgovinskim uvjetima koji su navedeni u točki II. A2 podtočkama (a) do (u) sporne odluke.
- 14 Iako su se u trenutku donošenja sporne odluke već prestale primjenjivati određene odredbe poslovnika [Grupacije], nije sporno da je bitni dio sporazuma o svim aspektima prodaje i stavljanju na tržište zidnih tapeta Grupacije ostao na snazi sve dok tom odlukom nisu zabranjeni.
- 15 Tužitelji smatraju da je odluku o tome da se gospodinu Pexu obustavi isporuka pojedinačno donio svaki proizvođač kojemu se on obratio, zbog toga što gospodin Pex nije poštovao svoje ugovore.
- 16 Ovlast Grupacije za odlučivanje o obustavi isporuka kupcu koji ne poštuje opće prodajne uvjete izričito je navedena u okružnicama koje su članovi Grupacije uputili kupcima.
- 17 U okružnici od 29. listopada 1971. koju je Grupacija uputila svim kupcima navodi se:

„u postojećim okolnostima mislimo da je neophodno da vam skrenemo pozornost na ‚opće uvjete prodaje’, a osobito na strogo pridržavanje triju sljedećih stavaka:

Sâmmim slanjem narudžbe kupac se obvezuje poštovati sve obveze koje proizlaze iz općih uvjeta prodaje i prihvaća posljedice eventualnih povreda [...]”.

- 18 S obzirom na te uvjete i na trenutak objave očito je da je ova okružnica imala za cilj trgovce na malo uvjeriti u to da Grupacija vodi brigu o tome da se ovi opći uvjeti prodaje primjenjuju te da će protiv konkurenata koji snižavaju cijene primijeniti odgovarajuće mjere, tim više što su uvjeti na koje su kupci upozoreni bili upravo oni koje je gospodin Pex prekršio.
- 19 Stoga valja utvrditi da je Komisija raspolagala dostatnim elementima koji su takve naravi da mogu dokazati da su odluku o obustavi isporuka gospodinu Pexu zajednički donijeli članovi Grupacije.
- 20 Posljedično, činjenica da gospodin Pex nije pokušao poslati narudžbu jednom od članova Grupacije i da je drugi član Grupacije određeno vrijeme nastavio s isporukama, nije takve prirode da dovede u pitanje Komisijino utvrđenje da je odluka da se gospodinu Pexu uskrate isporuke donesena zajednički.
- 21 Zato se reguliranjem tržišta koje Grupacija provodi svojom politikom cijena i popusta, zajedno s kaznama radi strogog pridržavanja općih uvjeta prodaje, htjelo ograničiti ili narušiti tržišno natjecanje u Belgiji, a posljedično i na zajedničkom tržištu, što se i postiglo.

Utjecaj na trgovinu među državama članicama

- 22 Kao prvo, tužitelji smatraju da sporazumi i odluke Grupacije nisu mogli utjecati na trgovinu među državama članicama.
- 23 Kao dugo, čak i da su sporazumi i odluke u stvarnosti mogli utjecati na trgovinu među državama članicama, u spornoj odluci nije bilo precizirano kako bi se na tu trgovinu utjecalo.
- 24 Kao treće, članovi Grupacije u dobroj su vjeri smatrali da sporazumi i odluke ne utječu na trgovinu među državama članicama i da zato nisu opravdane novčane kazne zbog odluke koja je samo provela sporazume.
- 25 Činjenica da zabranjen sporazum o cijenama kao što je onaj o kojem je ovdje riječ ima za cilj proizvode staviti na tržište samo u jednoj državi članici nije dostatna da bi se mogao isključiti utjecaj na trgovinu među državama članicama.
- 26 Naime, zabranjeni sporazum koji obuhvaća cijelo državno područje države članice po samoj svojoj prirodi ima učinak jačanja podjele tržišta na nacionalnoj razini, čime se

- spriječava gospodarsko prožimanje koje je cilj Ugovora i tako osigurava zaštita domaće proizvodnje.
- 27 U tom pogledu važno je istodobno utvrditi sredstva kojima raspolažu članovi zabranjenog sporazuma kako bi osigurali vjernost kupaca, relativnu važnost zabranjenog sporazuma na dotičnom tržištu i gospodarski kontekst u kojem se zabranjen sporazum nalazi.
  - 28 Odluka Grupacije o visini bonusa za suradnju čiji se postotak utvrđuje na osnovi ukupnog iznosa svih kupnji obavljenih tijekom godine kod članova, može imati za učinak koncentraciju svih narudžaba kod članova Grupacije tako da kupac, koji je kod članova Grupacije već zadovoljio dio svojih potreba, bude potaknut kod njih koncentrirati svoje kupnje, kako bi dobio najviši mogući popust.
  - 29 U odluci nije objašnjeno kako činjenica da 10 % belgijskog uvoza, što predstavlja 5 % ukupnog belgijskog tržišta, koji Grupacija prodaje po svojim cijenama i uz svoje uvjete, kada između članova Grupacije i stranih proizvođača ne postoji isključiv odnos, može utjecati na trgovinu među državama članicama.
  - 30 Na temelju članka 190. Ugovora o EEZ-u, Komisija je dužna obrazložiti svoje odluke navodeći činjenične elemente o kojima ovisi pravna opravdanost mjere i razloge koji su ju naveli da donese svoju odluku.
  - 31 Iako se takva odluka uklapa u ustaljenu praksu odlučivanja i može se sažeto obrazložiti osobito upućivanjem na tu praksu, kada ima dalji doseg od ranijih odluka, na Komisiji je ipak da svoje obrazloženje sastavi eksplicitno.
  - 32 Što se tiče ocjene koja je u odluci iznesena po pitanju teritorijalne zaštite koja proizlazi iz restriktivne prakse i po pitanju zatvaranja domaćeg tržišta, u odluci nisu jasno navedeni razlozi zbog kojih je Komisija došla do takvog utvrđenja, a samo upućivanje na raniji predmet nije dostatno objašnjenje.
  - 33 Ne isključujući mogućnost da je zabranjeni sporazum o cijenama, kao što je onaj o kojem je riječ, mogao utjecati na trgovinu među državama članicama, ostaje činjenica da je tuženik, donošenjem odluke koja ima dalji doseg od ranijih odluka morao pružiti eksplicitnije obrazloženje.
  - 34 U tom pogledu, samo navođenje tvrdnji u dijelu E sporne odluke naslovljenom „Utjecaj na trgovinu među državama članicama” ne ispunjava obvezu navođenja razloga na kojima se odluka temelji, a koju Komisija ima na temelju članka 190. Ugovora o EEZ-u.
  - 35 Stoga, u skladu sa zahtjevom tužitelja, članak 4. Odluke Komisije 74/431/EEZ treba se poništiti.

Troškovi

- 36 Sukladno članku 69. stavku 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
- 37 U ovom predmetu tuženik nije uspio u postupku.
- 38 Stoga, u skladu s tužiteljevim tužbenim zahtjevom, tuženiku treba naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenog,

SUD

proglašava i presuđuje:

- 1. Poništava se članak 4. Odluke Komisije 74/431/EEZ.**
- 2. Komisiji Europskih zajednica nalaže se snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 26. studenoga 1975.

[Potpisi]